

СИЛАБУС

Запорізький національний університет
Факультет фізичного виховання, здоров'я та туризму
Кафедра фізичної культури і спорту
Спеціальність 017 фізична культура і спорт
ОПП Спорт другого магістерського рівня вищої освіти

Назва дисципліни	ПЕДАГОГІКА ТРЕНЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
Викладач	Сватцьєв Андрій Вячеславович, д.пед.н., професор
Профайл викладача	http://sites.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news/view_details&news_id=37420&lang=ukr&news_code=nova-storinka16420-ukr
E-mail:	29011973@ukr.net
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7500
Консультації	<i>Очні консультації: за попередньою домовленістю</i> Пн.: 9 ⁰⁰ - 10 ⁰⁰ Вт.: 9 ⁰⁰ - 10 ⁰⁰ Ср.: 9 ⁰⁰ - 10 ⁰⁰ Кафедра ФКіС ауд. 203-Б (Спортивно-оздоровчий комплекс ЗНУ)

1. Резюме курсу

Програма вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка тренерської діяльності» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців спеціальності 017 Фізична культура і спорт, освітньої програми Спорт. У контексті підготовки фахівців є допомога майбутньому тренерові поєднати теоретичні знання і технологію тренерської праці, тобто вчити бути тренером, опанувувати майстерність. А це припускає розвиток певних особистих якостей, здібностей, творчого потенціалу. Майбутній тренер повинен навчитися удосконалювати головний об'єкт успіху – самого себе.

Основними формами вивчення курсу є лекції та практичні заняття. Практичні заняття дозволяють поглибити лекційний курс, узагальнити теоретичний матеріал й заохотити до самостійної праці. Необхідним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни є самостійна робота студентів, що сприяє формуванню їх пізнавальних здатностей, спрямованості на постійну самоосвіту та безперервне навчання.

Загальний обсяг курсу для студентів денної форми навчання 150 годин, з яких 22 години відводиться на лекції, 106 годин - на самостійне вивчення матеріалу 22 години - на практичні заняття. Формою контролю знань студентів є семестровий залік.

2. Формат дисципліни

Змішаний (Blended Learning) – викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому

використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як, аудіо та відео, інтерактивні елементи, он-лайн консультування і т.п.

3. Мета, завдання курсу

Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогіка тренерської діяльності» є забезпечити теоретичну і практичну підготовку студентів до професійної діяльності тренера з виду спорту.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Педагогіка тренерської діяльності» є: ознайомлення студентів з технологією, основами професійної діяльності сучасного тренера, його функціями, педагогічними здібностями, формування основ професійної діяльності сучасного тренера, стиля його діяльності, діловим і особистими взаємовідносинам тренера зі спортсменами, суддями та ін.

Предметом вивчення дисципліни «Педагогіка тренерської діяльності» є особливості професійної діяльності тренера, а також педагогічного процесу навчання, розвитку й удосконалювання специфічних якостей спортсмена.

У результаті вивчення курсу «Педагогіка тренерської діяльності» студенти повинні

Знати: складові професійної майстерності тренера; структуру діяльності тренера; критерії педагогічної майстерності тренера; вимоги до діяльності тренера; функціональні обов'язки тренера; компоненти діяльності тренера; педагогічні здібності тренера, їх значення і зміст; роль тренера в підготовці спортсмена; особисті якості тренера-викладача; терміни та поняття науково-дослідної роботи; цілі, завдання, принципи, методи і засоби педагогіки та психології фізичного виховання і спорту; методи науково-педагогічних досліджень в спорті.

Уміти: реалізовувати державні і регіональні програми з фізичного виховання та спорту вищих досягнень; планувати та проводити тренувальні заняття з обраного виду спорту; використовувати сучасні технології навчання руховим діям та розвитку рухових здібностей юних спортсменів з урахуванням індивідуальних можливостей; розробити модель індивідуалізації виховання юних спортсменів; творчо використовувати отримані знання з педагогіки та психології фізичного виховання та спорту, вирішувати теоретичні та практичні проблемні завдання з використанням сучасних методів наукового пізнання; проводити мікродослідження; використовувати методи науково-педагогічних досліджень в спорті;

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): магістр спорту здатний розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів відповідних наук, і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК): здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, планувати та управляти часом, працювати в команді.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності СК (СФК, СПК): Здатність застосовувати систему знань із загальної теорії і методики спортивної підготовки, здійснювати науково-дослідну діяльність у сфері фізичної культури і спорту, здійснювати виміри у відповідності до метрологічних вимог, біомеханічний аналіз, синтез, моделювання фізичних вправ та керування рухами людини., розв'язувати практичні проблеми за невизначених умов в окремих напрямках фізичної культури і спорту.

4. Пререквізити (Prerequisite)

Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Педагогіка тренерської діяльності» значно підвищиться, якщо студент попередньо опанував матеріалом пов'язаним з циклом загальних гуманітарних та соціально-економічних дисциплін, з дисциплінами медико-біологічного блоку, спеціально-теоретичного блоку, блоком спеціально-практичних дисциплін.

5. Постреквізити (Postrequisite)

Дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння й навички, що здобуваються по завершенню вивчення дисципліни «Філософська методологія», «Анатомія людини та морфологія», «Професійна майстерність тренера», «Соціальна педагогіка», «Галузева педагогіка (вищої школи, військова, медична, інженерна, спортивна)», «Вікова педагогіка», «Спортивна психологія», «Педагогіка».

6. Лекційне заняття призначено для засвоєння теоретичного матеріалу

Теми лекційних занять

№ теми	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Вступ до курсу «Педагогіка тренерської діяльності»	2	2
2	Структура педагогічної діяльності тренера	2	-
3	Професійна діяльність тренера	2	-
4	Методи науково-педагогічних досліджень	2	-
5	Дидактичні основи ефективності тренувального процесу	2	-
6	Закономірності формування умінь (навичок)	2	2
7	Планування та побудова спортивно-педагогічного процесу	2	-
8	Формування колективу, його вплив на формування особистості	2	-
9	Спортивна форма як прояв вищої готовності до змагань	2	2
10	Особливості спортивної кар'єри	2	-
11	Специфіка діяльності тренера у ДЮСШ	2	2
Разом		22	8

7. Практичні заняття призначені для детального розгляду студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формування вміння і навичок їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом відповідно сформульованих завдань.

Теми практичних занять

№ теми	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Вступ до курсу «Педагогіка тренерської діяльності»	2	-
2	Структура педагогічної діяльності тренера	2	-
3	Професійна діяльність тренера	2	2
4	Методи науково-педагогічних досліджень	2	-
5	Дидактичні основи ефективності тренувального процесу	2	2
6	Закономірності формування умінь (навичок)	2	-
7.	Планування та побудова спортивно-педагогічного процесу	2	-
8	Формування колективу, його вплив на формування особистості	2	2
9	Спортивна форма як прояв вищої готовності до змагань	2	-
10	Особливості спортивної кар'єри	2	2
11	Специфіка діяльності тренера у ДЮСШ	2	-
Разом		22	8

8. Самостійна робота визначається освоєнням студентами навчального матеріалу без участі викладача, а також час, вільний від обов'язкових навчальних занять, формою навчання, в якій студент засвоює необхідні знання, опановує уміннями і навиками, формує свій стиль розумової діяльності.

Самостійна робота

№ теми	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Вступ до курсу «Педагогіка тренерської діяльності»	9	12
2	Структура педагогічної діяльності тренера	9	12
3	Професійна діяльність тренера	9	12
4	Методи науково-педагогічних досліджень	9	12
5	Дидактичні основи ефективності тренувального процесу	9	12
6	Закономірності формування умінь (навичок)	9	12
7	Планування та побудова спортивно-педагогічного процесу	9	12
8	Формування колективу, його вплив на формування особистості	10	13
9	Спортивна форма як прояв вищої готовності до змагань	11	13
10	Особливості спортивної кар'єри	11	12
11	Специфіка діяльності тренера у ДЮСШ	11	12
Разом		106	134

9. Види контролю і система накопичення балів

Основний курс дисципліни «Педагогіка тренерської діяльності» для здобувачів ступеня вищої освіти магістр, освітньо-професійної програми «Спорт» розбито на 2 розділи.

Поточний контроль знань						Підсумковий контроль знань		
1 атестація			2 атестація					
Розділ 1 (практичні заняття)	Письмова контрольна робота СРС	Тестовий контроль Розділ 1	Розділ 2 (практичні заняття)	Письмова контрольна робота СРС	Тестовий контроль Розділ 1	Підсумковий тестовий контроль	Залік	Сума балів
11	9	10	11	9	10	20	20	100

Види поточного та підсумкового контролю:

Види поточного та підсумкового контролю:

- Виконання практичних завдань з кожного розділу за рахунок часу, відведеного на практичних заняттях;
- Письмова контрольна робота (Виконання завдання, які перевіряють рівень засвоєння матеріалу, що виноситься на самостійне опрацювання);
- Поточний тестовий контроль з кожного розділу;
- Підсумковий тестовий контроль;
- Підсумковий семестровий контроль (залік).

Поточний контроль Практичні заняття

Практичні заняття

Робота на практичних заняттях оцінюється максимально у 22 бали протягом вивчення дисципліни:

Критерії оцінювання:

- а) послідовний виклад матеріалу з висновками в кінці відповіді, знання практичною матеріалу, володіння спеціальною термінологією, уміння творчо розв'язувати завдання - 2,0 бала ("відмінно" за національною шкалою);
- б) послідовний виклад матеріалу, знання практичного матеріалу, часткове володіння спеціальною термінологією, при поясненні понять допущено помилки - 1,5 бала ("добре" за національною шкалою);
- в) зміст матеріалу викладено частково, з недотриманням в окремих випадках послідовності, студент частково володіє знаннями практичного матеріалу, при поясненні понять допущено помилки, суть питання в основному розкрита, не зважаючи на зазначені вище упущення - 1,0 бал ("задовільно" за національною шкалою).

Самостійна робота

Самостійна робота оцінюються максимально у 18 балів.

Критерії оцінювання:

— Рівень засвоєння матеріалу, що виноситься на самостійне опрацювання, перевіряється під час проведення контрольної роботи (дві протягом вивчення дисципліни);

За одну контрольну роботу студент може отримати:

— "відмінно" за національною шкалою - суттєве стисле і водночас повне розкриття питання, охайне виконання роботи - 9,0 балів

- "добре" за національною шкалою - неповне розкриття питання (на 2/3), охайне виконання роботи - 7,0 балів

- "задовільно" за національною шкалою - часткове розкриття питання (на 1/3), неохайне виконання роботи - 5,0 балів

Поточний тестовий контроль

Поточний тестовий контроль проводиться двічі протягом вивчення навчальної дисципліни за розробленими комплексними тестовими завданнями у системі електронного навчання ЗНУ MOODLE та має максимальну вагу - 10 балів (за один контрольний захід).

Протягом вивчення курсу, відповідно до робочої програми навчальної дисципліни студенти проходять поточний тестовий контроль з кожного розділу.

Вага одного заходу - 10 балів,

- "відмінно" за національною шкалою (5 питань) - студент отримує - 10 балів.

- "добре" за національною шкалою (4 питання) - 8 балів.

- задовільно" за національною шкалою (3 питання) - 6 балів.

- "не задовільно" за національною шкалою (2 питання) - 4 бали.

Підсумковий тестовий контроль

Тестовий контроль проводиться 1 раз наприкінці вивчення дисципліни перед складанням заліку за розробленими комплексними тестовими завданнями у системі електронного навчання ЗНУ MOODLE та має максимальну вагу - 20 балів.

Підсумковий контроль (Залік)

Залік передбачає відповідь на 2 теоретичних питання та 1 питання, що носить практичний характер) та відбувається у вигляді усного опитування за основними положеннями курсу. Критерії оцінювання знань:

«зараховано» за національною шкалою - студент отримує - 20-16 балів (послідовна, логічна, обґрунтована відповідь на 3 запитання, вміле й вивірене формулювання висновків).

«не зараховано» за національною шкалою студент отримує - 15-0 балів (непослідовна відповідь на 1 запитання, наявність істотних помилок).

Форми контрольних заходів	Кількість контрольних заходів	Вага за 1 контрольний захід, балів	Максимальна кількість балів
Поточний контроль знань			
Робота на практичних заняттях	11	2,0	22

Самостійна робота			
письмова контрольна робота за рахунок СРС (Розділ 1, Розділ 2)	2	9,0	18
Тестовий контроль (Розділ 1, Розділ 2)		10,0	20
Усього за поточний контроль знань	15		60
Підсумковий контроль знань			
Підсумковий тестовий контроль	1	20	20
Залік	1	20	20
Усього підсумковий контроль знань			40
Загалом	17		100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)		
E	60 – 69 (достатньо)	3 (задовільно)	
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

10. Політика курсу

Основні принципи проведення занять з курсу «Педагогіка тренерської діяльності» - відкритість до нових та неординарних ідей, толерантність, доброзичлива партнерська атмосфера взаєморозуміння та творчого розвитку.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Якщо здобувачі вищої освіти відсутні з поважної причини, вони презентують виконані завдання під час самостійної підготовки згідно з Методичними рекомендаціями до самостійної роботи та консультації викладача.

Різні моделі роботи на практичних заняттях над вирішенням завдань дає можливість здобувачам вищої освіти якнайширше розкрити свій власний потенціал, навчитись довіряти своїм партнерам, розвинути навички інтелектуальної роботи в команді.

Для одержання високого рейтингу з дисципліни «Педагогіка тренерської діяльності» - необхідно виконувати наступні умови:

- систематично брати активну участь у навчальному процесі;
- чітко й вчасно виконувати навчальні завдання;
- не займатися сторонніми справами на заняттях;
- вислухувати відповіді товаришів, з повагою ставитися до думки інших членів колективу;
- вимикати мобільний телефон під час занять;
- вчасно виконувати й здавати завдання для самостійної роботи.

Плагіат та академічна недоброчесність є несумісними з принципами викладання курсу «Педагогіка тренерської діяльності» з чим здобувачі вищої освіти ознайомлюються під час першого заняття.

11. Рекомендована література

1. Петровська Т.В. Майстерність спортивного педагога: навч. посіб. Київ: НУФВСУ, вид-во «Олімп. л-ра», 2015. 184 с.
2. Андреев В.И. Педагогика: учебный курс для творческого саморазвития. Казань, 2000. 600 с.
3. Бордовская Н.В. Педагогика: учебник для вузов. Санкт-Петербург: Издательство «Питер», 2011. 304 с.
4. Воронова В.І. Психологія спорту: навчальний посібник. Київ: Олімпійська література, 2007. 298 с.
5. Гогунев Е.Н. Психология физического воспитания и спорта: учеб. пособие. Москва: «Академия», 2000. 288 с.
6. Деркач А.А. Педагогическое мастерство тренера. Москва: Физкультура и спорт, 2001. 375 с.
7. Жмарев Н.В. Управленческая и организаторская работа тренера. Київ: Здорове, 2006. 128 с.
8. Ильин Е. П. Психология физического воспитания. – Москва, 2000. 486 с.
9. Карпушин Б.А. Педагогика физической культуры: учебник. Москва: Советский спорт, 2013. 300 с.
10. Кузьмінський А.І. Педагогіка: підручник. Київ: Знання, 2007. 447с.
11. Лисянська Т.М. Педагогічна психологія: навч. посіб. Київ: Каравелла, 2009. 224 с.
12. Ложкин Г.В. Психология спорта: схемы, комментарии, практикум: учеб. пособ. Київ: Освіта України, 2011. 484 с.
13. Мащенко Н.І. Основи педагогіки і психології вищої освіти: курс лекцій. Кременчук: ПП Щербатих О.В., 2005. 288 с.

14. Основи педагогічної майстерності: навчально-методичний посібник. Кам'янецьПодільський: видавець Зволейко Д.Г. 2008. 272 с.

15. Педагогика физической культуры и спорта: учебник. Москва: Физическая культура, 2006. 528 с.

16. Кузьмінський А.І., В.Л. Омеляненко Педагогіка: хрестоматія. Київ: Знання-Прес, 2003. 700 с.

17. Педагогічна майстерність: підручник. Київ: Вища пік., 2004. 422 с.

18. Петровська Т.В. Майстерність спортивного педагога: навчальний посібник. Київ: Олімпійська література, 2012. 184 с.

Додаткова:

1. Алиев Э. Г. Проблемы агентской деятельности в мини-футбольных клубах. *Ученые записки*. 2008. №10 (44). С. 3-5.

2. Бринзак С. Координатно-соціограмний аналіз міжособистісних стосунків членів спортивної команди. *Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту*. Львів, 2007. Вип. 11, т. 4. С. 177.

3. Бріскін Ю. Структура та зміст навчальної дисципліни «Професійна майстерність фахівців олімпійського та професійного спорту». *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту : зб. наук. пр.* Харків : ХХІІІ, 2000. №2. С. 19-22.